

C185 – BUI12

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

8 mei 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN,
INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het VN-verdrag betreffende de rechten van personen met een handicap	1
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de ondersteuning van de zogenaamde vierdepijlerinitiatieven voor ontwikkelingssamenwerking	4
Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het toeristische onthaal in Vlaanderen in het algemeen en de visibiliteit van Vlaanderen op de luchthaven van Zaventem in het bijzonder	10

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het VN-verdrag betreffende de rechten van personen met een handicap

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, beste collega's, op 13 december 2006 keurde de Algemene Vergadering van de VN een nieuw mensenrechtenverdrag goed, met name het verdrag betreffende de rechten van personen met een handicap. Dit is trouwens het eerste VN-verdrag van de eenentwintigste eeuw.

Het verdrag moet de rechten van 650 miljoen mensen met een handicap in de wereld vrijwaren. Het geeft aan mensen met een handicap dezelfde rechten als aan iedereen. Het verdrag erkent dat personen met een handicap ook dragers van rechten zijn en een actieve en waardevolle bijdrage kunnen leveren aan onze maatschappij, gesteld dat ze hiervoor dezelfde, gelijkwaardige kansen krijgen. Het verdrag handelt over rechten zoals gelijkheid, non-discriminatie, en gelijke behandeling in rechte, de persoonlijke vrijheid en integriteit van de persoon, toegankelijkheid, persoonlijke mobiliteit en onafhankelijk leven, recht op gezondheid, werk en onderwijs, en deelname aan het politieke en culturele leven. Het verdrag is dus bijzonder ruim.

Het verdrag wordt van kracht zodra het ondertekend is door twintig landen. De ondertekening van het verdrag was mogelijk vanaf 30 maart 2007 en ondertussen hebben meer dan 70 landen het al ondertekend. Ook België ondertekende het verdrag, na groen licht van onder meer de Vlaamse Regering.

Het lijkt mij essentieel dat Vlaanderen ook verder ten volle een rol kan spelen. Mijn bezorgdheid spruit voort uit de vaststelling dat België niet heeft geantwoord op de bevraging, georganiseerd in de periode november 2004 tot juni 2005, in het kader van het 'Algemeen Overzicht van Overheidsmaatregelen inzake de Implementatie van de Standaardregels betreffende Gelijke Kansen voor Personen met een Handicap' in opdracht van de speciale VN-rapporteur inzake handicaps. Dit terwijl verschillende landen uit de derde wereld en zelfs de Palestijnse overheid hieraan hun medewerking verschaften. Kunt u hierover meer uitleg verschaffen? Werd deze bevraging doorgestuurd naar de bevoegde overheden? Welke afspraken bestaan er in dit kader met betrekking tot de

implementatie van het VN-verdrag betreffende de rechten van personen met een handicap, soortgelijke verdragen of welke nieuwe afspraken acht u noodzakelijk? Kunt u mij ook inlichten in hoeverre Vlaanderen en/of Vlaamse actoren betrokken zijn in het kader van de besprekingen op Europees niveau, vermits de Europese Unie zelf verdragspartij is en de Europese Commissie actief mee onderhandelde over de tekst en de inhoud van het verdrag?

Dit verdrag ligt mij heel nauw aan het hart, omdat ik ook voorzitter ben van de Europese Unie van Doven. Via onze moederorganisatie, de Wereldfederatie van de Doven, verrichten wij heel actief lobbywerk. Dankzij de Wereldfederatie van de Doven zijn we erin geslaagd om te verwijzen naar het recht van dove personen op gebarentaalgebruik, dat in dit verdrag werd opgenomen. Dat is heel belangrijk voor dove personen, vandaar dat ik deze kwestie dubbel zo nauwkeurig opvolg.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Ik wil mijn steun voor de vragen en bezorgdheden van mevrouw Stevens uitspreken. Ik stel vast dat wij vaak niet goed scoren met betrekking tot de initiatieven van de Verenigde Naties. We hebben dezelfde discussie enkele weken geleden gehad met minister Anciaux, naar aanleiding van de ratificatie van een ander VN-gerelateerd verdrag.

Uit de vraag van mevrouw Stevens begrijp ik dat België dit verdrag intussen ondertekend heeft. Het is mij niet duidelijk of Vlaanderen dat ook moet doen. Ik denk niet dat we dat in deze commissie al behandeld hebben.

Bij de discussie met minister Anciaux hebben we afgesproken dat iedereen er bij zijn partijgenoten op zou aandringen om die VN-verdragen sneller naar deze commissie te brengen. Ik ben dan wel geen partijgenoot van u, mijnheer de minister, maar het is alleszins goed om dit verdrag zo snel mogelijk in de commissie te brengen.

Zoals mevrouw Stevens terecht opmerkt, is het betreurenswaardig dat de federale overheid de vragenlijst nog niet ingevuld heeft. In die zin is het goed dat u zelf bij de federale overheid aandringt en luistert wat er fout gelopen is. Als landen uit het Zuiden daar wel op geantwoord hebben, is het des te beschamender dat België dat niet gedaan heeft. Ik steun mevrouw Stevens ten volle in haar strijd.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: De CD&V-fractie sluit zich daar uiteraard bij aan. Het kan niet zijn dat derdewereldlanden dat ondertekenen en dat wij achterophinken. Het is de bedoeling dat wij daarin meegaan.

Alle vragen en opmerkingen die hier geformuleerd werden, ondersteunen wij volledig.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mevrouw Stevens is met ontzettend veel zaken bezig. Alleen al uit sympathie daarvoor sluit ik mij bij de vraag aan en spreek ik de uitdrukkelijke steun van de N-VA uit. Ik kijk met belangstelling uit naar het antwoord van de minister, die uiteraard politiek aseksueel is, maar die er toch zijn eigen inzichten vanuit een Vlaams-nationale richting zal aan toevoegen.

Minister Geert Bourgeois: Ik dank mevrouw Stevens voor haar vraag. Ik ken haar betrokkenheid bij dit dossier en heb vastgesteld dat er een partij-overschrijdende steun bestaat voor haar vraag. Er zijn wereldwijd ook miljoenen mensen bij betrokken. Het verdrag beoogt de gelijkberechtiging voor mensen met een handicap en de implementatie ervan in de eigen wetgeving. Daar komt het op neer.

Mevrouw Stevens stelt dat, dankzij internationale conventies en acties vanuit de Verenigde Naties, het lot en het comfort van mensen met een gehoorhandicap is verbeterd. Daaraan herkent men het belang van de uitvoering van dergelijke verdragen. Op de timing en de vraag naar omzetting naar eigen wetgeving kom ik straks terug.

Het eerste punt betreft de bevraging en of deze is doorgestuurd naar de bevoegde Vlaamse overheden. Dat is nog niet gebeurd. Ik heb hierover informatie ingewonnen bij de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken, die optreedt als coördinator en aanspreekpunt, ook voor de internationale organisaties.

Ik geef u een samenvatting van het antwoord dat ik ontvang. De vragenlijst werd niet verspreid. De Belgische federatie is niet de enige in dat geval. Er zou slechts een minderheid van de toenmalige 25 lidstaten van de Europese Unie deze vragenlijst daadwerkelijk hebben beantwoord, om een aantal redenen. In de afgelopen 30 jaar zagen zeer vele initiatieven, actieprogramma's en andere puntsgewijze acties in VN-verband het licht met het oog op het verbeteren van de toestand en de bescherming van personen met een handicap. Zo werden in 1993 ook niet-afdwingbare standaardregels in VN-verband uitgevaardigd betreffende gelijke kansen voor van personen met een handicap. De toepassing van deze regels berustte met andere woorden op de goede wil van de lidstaten van de Verenigde Naties en vormde geen afdwingbare verplichting.

De speciale afgevaardigde van de Verenigde Naties bevoegd voor personen met een handicap oefende controle uit op de mate waarin deze regels al dan niet gedeeltelijk werden toegepast. De studie 'Global survey on government implementation of the standard rules' waarnaar mevrouw Stevens verwijst, werd volgens de FOD Buitenlandse Zaken gemaakt ter gelegenheid van de aanstelling van een nieuwe speciale afgevaardigde van de Verenigde Naties bevoegd voor personen met een handicap.

Dit vormde een bijzondere vorm van controle op de toepassing van deze regels. De aandacht van de lidstaten van de EU ging in dezelfde periode prioritair uit naar de uitwerking van een afdwingbare conventie betreffende de rechten van personen met een handicap waar de autonomie, de participatie, de bescherming en de bevordering van de gelijke mensenrechten van personen met een handicap centraal stonden. Een conventioneel afdwingbaar controlemechanisme werd tegelijkertijd uitgewerkt voor de partijen bij deze overeenkomst. De vraag rees hoe dubbel gebruik te vermijden tussen regels die op vrijwillige basis werden toegepast en een conventie die plichten installeert voor de betrokken partijen.

Al deze elementen verklaren grotendeels waarom slechts een minderheid van de toenmalige 25 lidstaten van de EU op regeringsvlak zijn medewerking heeft gegeven aan de vragenlijsten op basis waarvan deze studie grotendeels tot stand is gekomen. De vragenlijst werd om die reden dus niet verspreid. Tot daar de informatie van de FOD Buitenlandse Zaken. De vragenlijst is dus ook nooit terechtgekomen bij onze minister van Welzijn in de periode van de bevraging.

Wat de tweede vraag betreft: de Vlaamse vakdepartementen beraadslaagden actief en formuleerden schriftelijk hun inhoudelijke verbeteringen en aanvullingen op het ontwerpverdrag in de onderhandelingsfase, begin 2004. Vooral de afgevaardigden van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zorgden aan Vlaamse zijde voor een inhoudelijke inbreng. Zij hebben een dagdagelijkse voeling met de praktijk. Begin 2004 formuleerden de leden van de Vlaamse werkgroep Multilaterale Organisaties hun gezamenlijke opmerkingen bij het ontwerpverdrag.

Het Departement Internationaal Vlaanderen bezorgde deze opmerkingen, verbeteringen en aanvullingen op 30 april 2004 aan de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken. Deze federale overheidsdienst verdedigde de Vlaamse inbreng actief tijdens de Europese coördinatievergaderingen in de loop van de maand mei 2004. De Vlaamse inbreng bij de onderhandelingen is duidelijk herkenbaar in het Europese standpunt dat werd ingenomen tijdens de internationale onderhandelingen eind mei-begin juni 2004.

Ik geef wat voorbeelden. De overvloed aan detaillistische verdragsbepalingen werd teruggeschroefd. Sommige rechten werden genuanceerder omschreven. De seksuele geaardheid als potentiële basis van discriminatie werd opgenomen. Het begrip levenslang leren is terug te vinden in het verdrag. Er wordt aandacht gegeven aan indirecte discriminatie. De term rehabilitatie in het artikel over gezondheidszorg wordt verduidelijkt. Dat zijn opmerkingen die door Vlaanderen zijn geformuleerd, vervolgens meegenomen door de federale overheidsdienst en ten slotte op het Europese niveau bepleit. Enkele Vlaamse opmerkingen werden niet opgenomen in het Europese standpunt. Het gaat onder meer over de voorbeeldfunctie van de overheid en de noodzaak van definitie van handicap.

Ik kom nu op het derde punt. Eens het verdrag door de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement definitief is goedgekeurd en het instemmingsdecreet door de Vlaamse Regering is afgekondigd en bekrachtigd, gevolgd door de ratificatie door de Belgische overheid, zal mijn collega bevoegd voor Welzijn zorg dragen voor de implementatie ervan.

Ik wil eerst wat dieper ingaan op de procedure die tot nog toe is gevolgd. Er is op dit vlak door de Vlaamse overheid zeer diligent gehandeld. Het verdrag dateert van 13 december 2006. De ondertekening ervan en het protocol vonden plaats in het hoofdkwartier van de VN op 30 maart 2007. We hebben ervoor gezorgd dat onze goedkeuring tijdig gebeurde zodat België mee kon ondertekenen. We hebben er op 23 maart in de regering onze goedkeuring aan gehecht na de klassieke procedure, namelijk het advies van de Inspectie van Financiën en het begrotingsakkoord. Het advies van de inspectie kwam er op 22 februari 2007, het begrotingsakkoord op 22 maart 2007. Op 23 maart hebben we het goedgekeurd zodat België op 30 maart tot de ondertekenaars kon behoren.

Nu moet het vervolg komen, het moet namelijk decretaal worden omgezet. Het Departement Internationaal Vlaanderen heeft echter nog geen exemplaar van het ondertekende verdrag en van het protocol van de federale overheid gekregen, en evenmin de vertaling ervan. Ik heb vernomen dat dit vaker een knelpunt vormt. De vertaling kan een tijd op zich laten wachten. De Nederlandse tekst is in Nederland dikwijls sneller klaar dan hier de officiële vertaling. Pas als deze documenten ter beschikking staan, kan de principiële goedkeuring van het ontwerp van instemmingsdecreet door de Vlaamse Regering gebeuren en kunnen de nodige adviezen worden aangevraagd. Pas nadat wij die adviezen hebben gekregen, kunnen wij met de tekst naar het Vlaams Parlement komen.

Ik ga bij de federale overheid op spoed aandringen, al is dat nog nooit eerder gebeurd. Normaal wordt er gewacht

tot de federale overheid de stukken bezorgt, samen met de vertaling. Ik zal er in de Werkgroep Gemengde Verdragen op aandringen dat dit snel zou gebeuren en de officiële teksten van verdrag en protocol snel worden bezorgd samen met de officiële Nederlandstalige vertaling zodat wij hier kunnen voortwerken.

Wat de verdere stappen in verband met de implementatie van het verdrag betreft, verwijs ik u door naar mijn collega die hiervoor is bevoegd. De minister voor Welzijn zal hierin vermoedelijk een coördinerende rol spelen en instaan voor de uitvoering. Iedere minister voert natuurlijk op dit punt een beleid, en ik als minister voor Bestuurszaken voer dit beleid ten aanzien van de ambtenaren uit.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Ik dank u voor uw zeer uitgebreid en duidelijk antwoord. Ik ben zeer blij te vernemen dat de Vlaamse overheid een grote inbreng heeft gehad bij het tot stand komen van het verdrag. Het is belangrijk dat de overheid meewerkt want uiteindelijk zal het ook bindend zijn voor de overheid zelf. Ik onthoud dat de minister van plan is om aan te dringen bij de federale overheid om zo snel mogelijk de officiële documenten en vertalingen te krijgen zodat we zelf de nodige stappen kunnen ondernemen om dit verdrag door het Vlaams Parlement te laten goedkeuren, en de bevoegde ministers dit kunnen omzetten in Vlaamse regelgeving, is een zeer goede zaak.

De standaardregels zijn inderdaad vrijblijvend. Als de VN-leden iets goedkeuren, zijn zij echter op zijn minst moreel verplicht het zelf ook uit te voeren zoniet moeten ze het niet goedkeuren. Ik ben blij dat het verdrag meer duidelijkheid en rechtsgrond biedt voor personen met een handicap. Vooral in de derde wereld, maar ook nog bij ons worden personen met een handicap nog ontzettend vaak gediscrimineerd. In Frankrijk, nochtans een lid van de EU, hebben bijvoorbeeld mensen met autisme niet altijd recht op onderwijs.

De problematiek van de discriminatie komt in het verdrag sterk naar voor en dat is belangrijk. De standaardregels werkten niet echt omdat ze vrijblijvend waren en niet afdwingbaar. Ik ben blij te vernemen dat de minister het dossier mee zal opvolgen en ervoor zal zorgen dat het verdrag binnen de Vlaamse Regering wordt geïmplementeerd.

De heer Jan Roegiers: Ik dank u eveneens, mijnheer de minister, voor uw uitgebreid antwoord en feliciteer u met uw diligente optreden bij de behandeling van dit verdrag. Er is één aspect van het antwoord dat opvalt. Met de vertaling naar het Nederlands loopt het vaak mank, dat weten we. U zei dat de vertaling in Nederland dikwijls veel sneller voorhanden is. Ik begeef mij

misschien op glad ijs, maar de vraag is of wij geen beroep kunnen doen op de vertaling in Nederland zodat wij sommige decreten en verdragen sneller kunnen behandelen in het Vlaams Parlement. Als dat kan en mag, is dat niet alleen kostenbesparend voor de federale overheid maar kunnen wij deze verdragen hier ook veel sneller behandelen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik dank u voor uw diligente reflex. Ik zal in de Werkgroep Gemengde Verdragen aandringen op een snelle bezorging van de teksten van het verdrag. Tegelijk heb ik mijn medewerkers opgedragen na te gaan of in Nederland al een Nederlandstalige versie ter beschikking is en of deze al dan niet kan worden gebruikt. Ik weet niet of dit kan. Ik heb pas vandaag deze opdracht gegeven en per brief bevestigd. Mijn medewerkers hebben me al gesignaleerd dat de tekst in Nederland vaak veel vlugger ter beschikking is. Ratificatie en omzetting zijn voor alle verdragen belangrijk, maar zeker voor dit verdrag is snel handelen belangrijk. Ik zal dus twee dingen doen: er bij de federale overheid op aandringen om snel de teksten te krijgen en tegelijk nagaan hoe we zo snel mogelijk een correcte Nederlandstalige vertaling kunnen krijgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de ondersteuning van de zogenaamde vierde pijlerinitiatieven voor ontwikkelingssamenwerking

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: In de beleidsbrief 2007 verwees de minister al naar een HIVA-onderzoek over de zogenaamde initiatieven van de vierde pijler in 2006. De vierde pijler is een term die door professor Develtere is gelanceerd en verwijst naar alle initiatieven over ontwikkelingssamenwerking, genomen door individuele personen en groepen vanuit Vlaanderen maar die niet vallen onder de klassieke ontwikkelingssamenwerking. De klassieke ontwikkelingssamenwerking is de eerste pijler, de bilaterale en de multilaterale samenwerking van overheid tot overheid is de tweede en de klassieke ngo's voor ontwikkelingssamenwerking de derde.

Het is goed dat u in uw beleidsbrief al erkende dat er een heel veld onder ontwikkelingssamenwerking valt dat tot nu toe niet door een bepaald beleid wordt gevat. Dat hoeft ook niet. Toch is het goed na te gaan of er geen knelpunten zijn en of er niet een en ander kan worden

aangereikt of gestimuleerd. Na de bespreking ontvingen we via het commissiesecretariaat het beloofde interessante onderzoeksverslag. Ik heb er drie belangrijke beleidsaanbevelingen uit gehaald.

Ten eerste, de vraag naar meer coherentie van het overheidsbeleid ten aanzien van het oprichten van initiatieven voor ontwikkelingssamenwerking. Dat is ook in de bespreking van het kaderdecreet inzake ontwikkelingsamenwerking naar voren gekomen. De heer Tavernier heeft dit punt daarstraks al aangeraakt in de commissie voor Onderwijs, naar aanleiding van de gelden van minister Vandenbroucke voor India.

Ten tweede: het bepalen van een duidelijkere rol voor koepels als Coprogram of 11.11.11 in het afbakenen van een ethiek in de fondsenwerving door vierde pijlerinitiatieven. Die fondsenwerving is een van de moeilijkste uitdagingen. Waar gaat het geld naartoe en hoe kunnen we daar op een respectvolle manier transparantie rond krijgen? Dat was overigens ook een van de thema's op de studiedag in Antwerpen van afgelopen zaterdag, 4 mei 2007. Ten derde: het verhogen van de kwaliteit van deze initiatieven door het aanbieden van vorming op maat.

Ik wil vooral ingaan op die laatste beleidsaanbeveling. JINT, het Coördinatieorgaan voor Internationaal Jongerenwerk, heeft recent onderzoek gedaan bij jongeren die de voorbije jaren via stage of uitwisseling naar het Zuiden geweest zijn. Uit dat onderzoek blijkt dat vier op de vijf jongeren met buitenlandse plannen vooral nood hebben aan meer begeleiding. Ze weten bijvoorbeeld niet wat duurzaam reizen of intercultureel leren zou kunnen betekenen. Slechts weinigen hebben een vorming gekregen, bijvoorbeeld over duurzaam reizen. Een interessant punt is wel dat wie een vorming gekregen had, daar tevreden over was.

Uit het onderzoek bleek dat niet alleen interculturele vorming belangrijk is voor mensen die naar het Zuiden vertrekken, maar ook meer informatie over projectmanagement en meer algemene ondersteuning – ook praktisch – over hoe je zo'n uitwisseling kunt aanpakken, hoe je duurzame contacten opbouwt met een partner in het Zuiden enzovoort. Ook dit onderzoek bevestigt dus de beleidsaanbeveling die we lezen in het HIVA-onderzoek.

Mijnheer de minister, u hebt afgelopen zaterdag in Antwerpen een conferentie georganiseerd met zoveel mogelijk vierde pijlerinitiatieven – als we ze zo mogen noemen, want de term is niet echt doorzichtig. Bij de discussies in de werkgroepen zijn een aantal interessante suggesties, maar ook enkele knelpunten, naar voren gekomen. Het is heel positief dat u op die conferentie echt hebt getracht om via de werkgroepen een aantal fundamentele reflecties op gang te brengen. Toch heb ik nog een aantal vragen met betrekking tot de toekomst.

Wat denkt u te doen met de beleidsaanbevelingen uit de twee onderzoeken, en eventueel ook met de suggesties die op de conferentie van afgelopen zaterdag naar voren kwamen? Hebt u omtrent het tweede onderzoek, dat onder meer verwijst naar het Vlaamse Extra-Time-programma, reeds contact gehad met de minister van Jeugd Anciaux, verantwoordelijk voor dit programma, om eventuele afspraken te maken omtrent de subsidiëring van de gevraagde begeleiding? Ook minister Anciaux zal die begeleiding wellicht meer moeten ontwikkelen. Ik heb hem gevraagd dat u betrokken zou worden bij die ontwikkeling.

Binnen welke begrotingsallocatie kunt u middelen vrij maken voor eventuele initiatieven hieromtrent? In welke mate wordt de expertise van de derde pijler, de ngo's, betrokken bij eventuele beleidsinitiatieven? Het is heel belangrijk dat de expertise van alle organisaties en vormingsinstellingen doorgegeven wordt aan de mensen die nieuw zijn in de sector van de ontwikkelingssamenwerking en die vanuit een oprecht engagement initiatieven willen nemen. Op die manier moeten zij de lessen uit het verleden niet opnieuw leren. Ik pleit voor een subsidie-lijn, waarbij we vragen dat een actor – een groep van ngo's, een vormingsinstelling of wie dan ook – het initiatief neemt om in vorming op maat te voorzien voor iedereen die meer kennis wil opdoen.

We moeten zo komen tot meer professionalisering van wat er nu bestaat. Alle respect voor wat nu al gebeurt, maar als er vraag is naar meer vorming en begeleiding, moeten we dat stimuleren.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister, geachte collega's, de vraag van mevrouw Poleyn sluit goed aan bij de discussie die we daarnet in de commissie Onderwijs gehad hebben met minister Vandenbroucke.

Er is natuurlijk een Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking, maar er is evengoed een Vlaamse minister-president die zich geroepen voelt om te zeggen dat we absoluut initiatieven moeten ontwikkelen in Congo. Ook al heeft Vlaanderen gezegd dat het zich gaat concentreren op een aantal kernlanden. Wat de minister-president daarnaast plots doet, dat valt er dan niet onder maar wordt natuurlijk gedoogd door de minister van Ontwikkelingssamenwerking. Dan is er ook nog een minister van Onderwijs, die op een bepaald moment het licht gezien heeft in India en via UNICEF het onderwijs wil ondersteunen. We weten allemaal dat we een Vlaamse ontwikkelingsorganisatie hebben, namelijk VVOB waarvan de minister trouwens nog steeds ex officio voorzitter is. De VVOB recycleert de facto federaal geld om het in Vlaamse projecten te steken, voor een groot deel onderwijsprojecten.

Intussen is er op de achtergrond nog wat discussie over bevoegdheden. Maar ik heb de indruk dat onze Vlaamse

excellenties zich daar weinig aan gelegen laten, zelfs niet aan de interne bevoegdheidsverdeling. Ze zeggen: iedereen zit in Ontwikkelingssamenwerking, er zal wel altijd iemand goed bij varen.

De vierde pijler lijkt me ook zoets. Voor de goede verstaanders heeft mevrouw Poleyn daarnet nog even de definitie gegeven. De vierde pijler is alles wat niet onder de eerste, de tweede en de derde zit. Al de rest is dan vierde pijler. Dat gaat van Ex-Change tot een aantal andere dingen, onder meer ook jongerenwerking: internationale jongerenuitwisseling, jongeren die vertrekken. Of ze nu vertrekken voor ontwikkelings-samenwerking of om op reis te gaan in ontwikkelings-landen of om hun persoonlijkheid te gaan zoeken, het zit allemaal onder die vierde pijler.

Ik denk dat er zeer veel goede dingen bij zijn. Maar de vraag is wat dan ons Vlaams ontwikkelingsbeleid is. Wat is het beleid van onze minister van Ontwikkelingssamenwerking? Wat is het beleid van deze meerderheid? Drie jaar na de laatste verkiezingen voor het Vlaams Parlement en dus drie jaar na het aantreden van deze minister van Ontwikkelingssamenwerking, stel ik vast dat er nog altijd geen kaderdecreet voor ontwikkelingssamenwerking is. Ik vond indertijd de kritiek terecht toen men zei dat er drie kleine decreten over deelaspecten werden goedgekeurd maar dat er nood was aan een omvattend decreet. Ik ben nu blij dat ik mij niet heb laten doen door die kritiek en dat we die drie decreten goedgekeurd hebben, trouwens nagenoeg met unanimititeit. Want als die er niet geweest waren, was er niks. Want we hebben op dit moment nog altijd geen kader.

Het is dringend nodig om niet alleen rond de vierde pijler maar rond alle initiatieven die er genomen worden vanuit de Vlaamse Regering waarbij ontwikkelingsorganisaties betrokken zijn, een kader te creëren. In dat kader kan dan de vraag van mevrouw Poleyn passen want het is typisch iets wat we moeten kunnen terugvinden in het kaderdecreet. Ik sluit me dus graag aan bij de vraag, die ik een beetje wil opentrekken. Wanneer krijgen we een omvattende visie? Wanneer zal het kaderdecreet verder besproken worden? Men zegt dat men geen tijd heeft om samen te komen en dat er helemaal geen discussie is. Ik denk dat er toch wel meer discussie ten gronde is en dat men eigenlijk niet tot een eensgezinde visie komt. Ik vind dat absoluut noodzakelijk: anders krijgen we ad-hocvragen zoals "Wat doet men nu met die jongeren?", precies omdat er geen kaderdecreet is.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de minister, geachte collega's, de heer Tavernier ligt natuurlijk voor een stuk aan de oorsprong van de problemen. Hij behoort tot de

partijen die de Lambermontakkoorden goedgekeurd hebben. Er zijn veel ministers van Ontwikkelingssamenwerking geweest: na Bert Anciaux, die het wel volledig gesteund heeft, is Mieke Vogels gekomen, is Ludo Sannen gekomen en dan Jef Tavernier. Ik herinner me de discussies over de cruciale datum van de Lambermontakkoorden waarbinnen het akkoord over de defederalisering van Ontwikkelingssamenwerking moest worden gehaald. Toen is die discussie binnen de Vlaamse Regering ontstaan. Dat was trouwens een van de redenen waarom de N-VA in die periode naar de oppositie is gegaan, want we steunden aanvankelijk het regeerakkoord.

Mijn persoonlijke visie is dat die discussie er nog altijd is, ook binnen het kaderdecreet. Als u de minister de bal toespeelt, dan is dat onterecht, want de behandeling gebeurt hier in het parlement en wij beslissen uiteraard over onze agenda. De N-VA ziet dat kaderdecreet in het licht van een veel bredere bevoegdheid dan degene die we nu hebben. Ik vraag me ook af of we niet beter de federale regeringsonderhandelingen zouden afwachten. Hoe dan ook, als er een kaderdecreet zal komen, zal het er een moeten zijn dat al voorziet in veel bredere bevoegdheden.

Ik ben gelukkig dat de vraagstelling vandaag komt. Ze valt ideaal, na het prachtige initiatief van de minister om eindelijk aandacht te hebben voor die vrije initiatieven van creatief Vlaanderen dat op alle mogelijke manieren die band met het Zuiden wil hebben. Ik citeer uit de pers: "Het is een vereniging van globalisten, moderne avonturiers en durffilantropen." Ik vraag me af wat ze zelf vinden van zo'n verschrikkelijke benaming als 'vierde pijler'. We moeten er absoluut een andere term voor vinden. Ik vind de term 'globalisten, moderne avonturiers en durffilantropen' prachtig, maar hij is wat te breed om bruikbaar te zijn.

Ik heb mijn mening al eens duidelijk gemaakt naar aanleiding van de vragen aan de minister-president over de initiatieven in Congo. Het gaat om beperkingen, belemmeringen en regeltjes. Het is eigenlijk de houding die een vroegere Vlaamse minister van Ontwikkelingssamenwerking al had, waarbij hij ook de collega's opriep om parallel met hun kredieten een beleid te voeren. Dat brengt misschien het gevaar mee van een gebrek aan coördinatie en coherentie.

Ik heb het ook gezegd op het voorzittersdebat van 11.11.11: we moeten sneller de doelstelling van 0,7 procent halen, we moeten meer aan sensibilisatie doen en we moeten meer doen aan het scheppen van banden tussen Noord en Zuid. En als dat al eens niet gecoördineerd is, dan is het minder erg dan een beperking binnen regeltjes. Laat de initiatieven welig tieren: van steden, gemeenten, organisaties enzovoort. Al zie ik ook wel in dat dat voor de ontwikkelingslanden moeilijkheden kan opleveren.

Mijnheer de minister, ik heb begrepen dat u niet van plan bent om daar dirigistisch in op te treden. U wilt de

vrijheid laten aan de initiatieven, en zo hoort het ook. Mevrouw Poleyn vraagt hoe we de beleidsaanbevelingen zullen onderzoeken. Een van de beleidsaanbevelingen betreft precies de coherentie en het bepalen van een duidelijke rol voor de koepels. Vanuit een eerste, intuïtieve benadering zou ik aandringen om voort te gaan op de behoeften van de vrije initiatieven zelf, en niet van de ngo's. De ngo's volgen dit natuurlijk met argusogen, omdat zij vrezen voor een beperking van hun middelen. Zij denken dat zij aan impact zullen verliezen naarmate er meer energie en centen naar de vrije initiatieven gaan. Die vrees is volgens mij onterecht. Ik sta dus niet achter die duidelijke rol voor de koepels.

Het aanbieden van een helpdesk en het verstrekken van hulp die zij zelf vragen, vind ik wel een goede suggestie. Dat is de derde suggestie die mevrouw Poleyn aanhaalt. Het verhogen van de kwaliteit van de initiatieven door het aanbieden van vorming op maat, zou wel een zeer goede begeleiding zijn vanuit de overheid. Een subsidieregeling en een verplicht onderbrengen in wat nu al bestaat aan ngo's, vind ik niet goed.

Ik heb de interpellatie over India in de commissie Onderwijs daarstraks gemist. Het is te laat om erop te reageren. Ik vind in ieder geval dat dit binnen de Vlaamse Regering mogelijk moet blijven. De andere vakministers moeten binnen hun beleidsdomein ook hun steentje kunnen bijdragen en de initiatieven ontwikkelen waartoe ze zich geroepen voelen. Ik zie niet in wat daar verkeerd zou kunnen aan zijn. De coördinatie zal automatisch gebeuren.

Het antwoord is eigenlijk gegeven tijdens de hoorzitting over het kaderdecreet inzake ontwikkelingsamenwerking. Men heeft een aantal criteria bepaald, uitgaande van de begiftigde landen. Als men daarmee klaar zou zijn en zou weten wat daar de grootste noden zijn, zou men automatisch weten binnen welk kader men optreedt als men als donorland naar die landen zou gaan. Dat is de oplossing voor de internationale samenwerking, en niet het opleggen van regeltjes vanuit Vlaanderen of vanuit België.

De voorzitter: Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw Miet Smet: Mijnheer de minister, ik heb nogal wat vrienden die op eigen initiatief een aantal projecten steunen of zelf opgezet hebben in Zuid-Afrika, Congo en zo verder. Het laatste wat die mensen willen, is dat alles geregeld wordt. Zij willen de vrijheid behouden om – meestal kleine – initiatieven tot stand te brengen, zelf geld te verzamelen in hun onmiddellijke vriendenkring en dat geld ter beschikking te stellen van een of ander klein project in een of ander land. We mogen dat niet fnuiken door het te veel in een administratief keurslijf te wringen.

Ik heb de besluiten van de HIVA-studie gelezen. Dat er vraag is naar bijvoorbeeld een aanspreekpunt, zodat men ergens naartoe kan met zijn vragen, kan ik mij goed voorstellen. Ik ben voor een aanspreekpunt waar men vorming kan krijgen, indien men dat wenst – zonder verplichting dus. Er moet vanuit de overheid aandacht aan geschonken worden, maar er mogen geen regels en verplichtingen opgelegd worden.

Voor de overheid is het wellicht ook interessant om te leren uit al die nieuwe initiatieven. Dat komt ook in de studie naar voren. Er zijn dikwijls fantastische initiatieven bij. Men kan daarvan leren en er een aantal zaken uit oppikken die in het beleid gebruikt kunnen worden.

Het ontwerp van kaderdecreet inzake ontwikkelings-samenwerking ligt al geruime tijd op tafel. Ik stel voor om dat zo vlug mogelijk op de agenda te plaatsen. De discussies in de meerderheid zijn min of meer rond. Over twee weken zal ons overleg klaar zijn en dan moet het hier op tafel kunnen komen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik wil nog even verwijzen naar de hoorzitting die er geweest is over de problematiek. In die hoorzitting was er een goede tussenkomst van de heer De Fauw, gedeputeerde van de provincie West-Vlaanderen, rond de vrije initiatieven in ontwikkelingslanden. Die kleine zaken moeten natuurlijk kunnen blijven bestaan. Het is een en-ensituatie, waarbij ze elkaar kunnen verrijken.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, collega's, het zou volstaan om te verwijzen naar de tussenkomsten van de heer Loones en mevrouw Smet. Mijn visie komt overeen met wat zij gezegd hebben. Maar ik zal toch nog wat dieper ingaan op de gestelde vragen.

Mijnheer Tavernier, ik begrijp dat u, als oppositielid, probeert er een aantal andere zaken bij te betrekken. Ik ga dat debat nu niet aangaan. U vraagt wat mijn beleid is. Ik wil dat natuurlijk wel verdedigen, maar ik doe dat al bij de presentatie van de beleidsbrief en bij zovele andere gelegenheden. U kent het beleid dat ik voer, een beleid dat – in alle bescheidenheid – vrij goede punten krijgt van de mensen uit de sector én op internationaal vlak. We gaan deze vraag om uitleg niet aanwenden om het hele beleid te gaan bediscussiëren. Ik wil dat te gepasten tijde wel eens doen. U moet daarvoor maar eens een vraag om uitleg of een interpellatieverzoek indienen. Uw bijvraag zou ons nu te ver leiden.

Mijnheer Tavernier, tijdens uw ministerschap trokken er ook ministers of partijvoorzitters naar Cuba, of werden er in elk geval overheidsfondsen aangewend voor inves-

teringen in Cuba. Het is nu eenmaal zo dat elke minister zijn budget heeft voor zijn eigen buitenlands beleid en voor ontwikkelingssamenwerking. Dat neemt niet weg dat wij tot een kaderdecreet zullen komen en dat belet vooral niet dat er nu een coherent, geïntegreerd, geconcentreerd beleid gevoerd wordt. Ik ga daar nu niet verder op in.

Wat betreft de naamgeving van de vierde pijler, kan ik u zeggen dat men dat in Nederland de 'particuliere initiatieven' noemt. Ook dat is een naam die niet meteen relateert aan ontwikkelingssamenwerking. De heer Develtere heeft de naam 'vierde pijler' bedacht. Hij wees er als eerste terecht op dat er vier pijlers actief zijn: de bilaterale pijler, de multilaterale pijler, de ngo's en de vele honderden particuliere initiatieven. Die particuliere initiatieven bestaan eigenlijk al sinds de tijd van de missionarissen. Het fenomeen neemt nu alleen maar toe in omvang. De verklaring daarvoor is de toenemende mobiliteit van de mensen: ze gaan zelf naar het buitenland, leggen overal contacten enzovoort. Vroeger moest men wachten tot 'nonkel pater' terugkwam om de verhalen te horen. Nu gaat men zelf op reis en legt men zelf overal contacten. Men stelt een concrete nood vast en beslist om er iets aan te doen via inzamelingen en projecten.

Ik heb die mensen ontmoet in Antwerpen. Die sector is zo heterogeen als hij groot is. Je kunt er geen lijn in trekken: enerzijds heb je nog de steungroepen voor de missionarissen, anderzijds heb je vriendengroepen, jongerengroepen, meer geïnstitutionaliseerde groepen rond mutualiteiten, vakbonden en coöperatieven enzovoort.

Ik heb een groep tandartsen ontmoet die elk om beurt een maand naar Peru gaan om daar vrijwillig hun diensten aan te bieden. Zij hebben eerst gecollecteerd om daar een of meerdere stoelen te kunnen installeren. Het gaat ook om mensen binnen bedrijven. Er was bijvoorbeeld ook een grote groep van Agfa-Gevaert.

Al die groepen hebben één kenmerk gemeen: ze zijn niet gestart als vereniging die ontwikkelingssamenwerking tot doel heeft. Het is wel vaak zo dat uit die spontaan gegroeide initiatieven een vzw of iets anders groeit, dat wél gericht is op ontwikkelingssamenwerking. Die spontaan gegroeide initiatieven zijn belangrijk en daarom heb ik aan professor Develtere van het Hoger Instituut voor de Arbeid de opdracht voor de hoger genoemde studie gegeven. Die opdracht is gegeven in 2005. In mijn beleidsbrief heb ik gemeld dat die opdracht gegeven was en dat ik er een colloquium over zou organiseren. Ik neem aan dat u ook allemaal uitgenodigd was op de studiedag. Het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking (VAIS) heeft die studiedag georganiseerd. Praktisch ben ik daar zelf niet mee bezig, maar ik zie toch geregeld collega's opduiken op activiteiten rond ontwikkelingssamenwerking, zoals de heer Tavernier, de heer Van Overmeire en anderen.

Het was de bedoeling om op die studiedag enerzijds het rapport voor te stellen en anderzijds in dialoog te gaan met de sector. De grote verdienste van professor Develtere is dat hij een poging gedaan heeft om het fenomeen eens te bestuderen en in kaart te brengen: wie zijn dat? Hoe groeit dat? Wat doen die mensen? Is er behoefte aan enig beleidsinitiatief wat dat betreft?

Let wel: op de studiedag zijn er op dat vlak geen conclusies getrokken. Na het publieke debat, waaraan ik deelgenomen heb, heb ik wel voorlopige conclusies getrokken, waarover ik nadien nog overleg zou plegen. Ik heb vastgesteld dat de wensen vanuit het veld heel sterk sporen met wat ik voor ogen heb. Dat ligt overigens ook in de lijn van de tussenkomsten van de heer Loones en mevrouw Smet. De initiatiefnemers blijken vooral heel erg op hun autonomie te staan. Ik ga dit dan ook niet kaderen. We gaan geen wettelijke regeling uitwerken voor de vierde pijler. Dat zou totaal verkeerd zijn en zou bovendien heel slecht onthaald worden door de betrokkenen.

Uit het onderzoek van professor Develtere is immers gebleken dat 25 percent van de initiatiefnemers volstrekte autonomie willen en zelfs niet wensen samen te werken met anderen. 46 percent zegt samenwerking met anderen te overwegen, maar dan in functie van de realisatie van de eigen doelstellingen.

Het gaat per definitie om vrije initiatieven. Je moet daar als overheid niet dirigistisch of betuttelend optreden. Er is wel gebleken – en dat strookt helemaal met de denkwijze die ik vooraf tegenover mijn medewerkers geformuleerd had – dat er vraag is naar een soort helpdesk voor die mensen, waar zij terecht kunnen voor informatie, vorming, coaching en zo verder. Die vraag lijkt mij heel terecht. Wellicht kan de overheid via het Agentschap voor Internationale Samenwerking zorgen voor kennisoverdracht, in functie van een efficiëntere aanpak. Die mensen maken wellicht vaak fouten, en dat is begrijpelijk, maar door de juiste kennisoverdracht kan dat vermeden worden.

Zoals de overheid kan leren van hun ervaringen, kunnen deze mensen ook leren van ervaringen van voorgangers, vooral op het vlak van duurzaamheid. Zelf heb ik al tientallen mensen ontmoet die in het Zuiden op grote armoede zijn gestuit en er iets aan willen doen. Ze beginnen allerlei zaken te verzamelen tot ze containers bij elkaar hebben en blijkt dat de kostprijs voor het vervoer ervan te hoog ligt in verhouding tot de getransporteerde goederen. Deze projecten zijn niet altijd even duurzaam. Misschien kunnen we een meerwaarde realiseren door hen voor te stellen ervoor te zorgen dat er ter plaatse voldoende capaciteit wordt opgebouwd. Zo moet bijvoorbeeld een landbouwcoöperatie voldoende steun krijgen om later nog voort te kunnen werken. Dat zijn onze doelstellingen en dat is op de conferentie ook naar voren gekomen. Dat is ook mijn voorlopige conclusie.

Er waren vijf werkgroepen actief op de conferentie. De eerste besprak het thema fondsenwerving met allerlei technische maar ook ethische aspecten. Mensen die aan fondsenwerving doen, worden immers verondersteld welbepaalde principes na te leven.

Een tweede werkgroep ging dieper in op financiële werkvormen, zoals het collecteren van lokale financiële middelen of het mobiliseren ervan. Ook het versturen van materiaal kwam aan de orde.

Een derde werkgroep hield zich bezig met de uitdagingen van de interculturele samenwerking. Hier is er misschien een verband met de tweede vraag van collega Poleyn. Internationale samenwerking moet immers gebeuren op basis van partnerschap en gelijkwaardigheid. Dat zijn waarden die kunnen worden meegegeven. Het zijn principes op basis waarvan altijd moet worden gewerkt.

De vierde werkgroep ging over werken in conflictzones en met moeilijke doelgroepen. Er kwamen twee dilemma's naar voren. Het eerste dilemma had te maken met het conflict tussen noodhulp of humanitaire hulp en structureel werken. Het tweede ging over de keuze tussen behoefte en realisatie. Als we kiezen voor behoeften, komen we bij de meest kwetsbare groepen terecht en de meest problematische landen met meestal zwakke overheden en organisaties. Investeren in meer gemengde groepen met bijvoorbeeld armen en minder armen, zieken en niet-zieken is een andere optie.

De vijfde werkgroep ging over de vraag wie de partner moet zijn. Het blijkt dat de vierde pijler heel direct werkt zonder tussenschakels, in tegenstelling tot de ngo's. Deze pijler laat de tussenschakels vallen. De vraag werd dan ook gesteld hoe dit in de praktijk werkt, welke de gevolgen ervan waren en of er voldoende duurzaamheid aanwezig is.

Ik heb ter zake dus nog geen beleid geformuleerd, wel luidop nagedacht. Een en ander stemt overeen met wat mevrouw Smet heeft gezegd. Het zou contradictorisch zijn om deze werking in een kader te gieten. De essentie van deze initiatieven berust juist op de spontaneïteit ervan. Het komt neer op het zich vrijwillig inzetten voor een of ander project.

De tweede vraag betreft de werkgroep over interculturaliteit. Ik ken het Vlaamse Extra Time programma. Ik beschik echter niet over de resultaten van het onderzoek van JINT. Ze werden mij niet bezorgd. We moeten opletten dat we de zaken niet op een hoopje gooien. Interculturele of internationale contacten tussen jongeren passen niet noodzakelijk in het kader van een ontwikkelingssamenwerkingbeleid. Het kan verrijkend zijn, maar het ene is niet noodzakelijk gelijk aan het andere. In de mate dat er wel convergentie is, en in de

hypothese dat er een steunpunt zou worden uitgewerkt met het VAIS, kunnen jongeren als ze ontwikkelingsprojecten bezoeken, ook coaching en informatie krijgen en bij de helpdesk met hun vragen terecht.

Wat de derde vraag betreft, overweeg ik niet om subsidies uit te delen. Als er al middelen moeten worden vrijgemaakt is dat op het begrotingsprogramma 12.2 Ontwikkelingssamenwerking. De dynamiek en de innovatieve kracht van deze mensen vraagt niet om subsidies. De studie van professor Develtere schat dat er in Vlaanderen tussen de 1200 en de 2000 vierdepijlerinitiatieven bestaan. Dat is ontzettend veel. Er zijn 25.000 tot 65.000 mensen bij betrokken. Binnen onze samenleving bestaat er dus nog wel degelijk een vrijwillige inzet. Ik feliciteer deze mensen dan ook. Hun initiatieven genereren tussen 47 à 68 miljoen euro per jaar, drie keer mijn begroting zonder het geld van de meer geïnstitutionaliseerde vierdepijlerinitiatieven en houdt dus geen rekening met de privéfondsen die vakbonden, ziekenfondsen, stichtingen, coöperaties, bedrijven of ziekenfondsen investeren in ontwikkelingssamenwerking.

Er is dus veel generositeit in Vlaanderen. Als we al een zinvol beleid kunnen ontwikkelen, moet het er een zijn van ondersteuning en coachen, en moeten we principes van partnerschap en duurzaamheid bijbrengen. Ik heb daarover nog geen beleid uitgetekend en luister met veel aandacht naar wat hier wordt ingebracht, ook vanuit de oppositie.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Ik wil even iets rechtzetten, want in de interpretatie van mijn vraag is blijkbaar een onduidelijkheid geslopen. In opvolging van de conferentie is het belangrijk om een beleid te ontwikkelen. Daarmee bedoel ik niet allerlei regeltjes ontwikkelen, noch rechtstreeks in subsidies voor deze initiatieven voorzien. Geld is meestal het minst grote probleem. Hoe er daarna zinvol mee omspringen is het punt, en op dat punt kunnen we als overheid een helpende hand bieden. Het uittekenen van een beleid kan op allerlei manieren gebeuren, maar wat we nu prioritair op korte termijn zouden moeten doen, is zorgen voor een vormingsaanbod voor wie dat vrijwillig wil gaan volgen. Dan gaat het bijvoorbeeld over mensen die contacten in het Zuiden hebben, een uitwisseling hebben gedaan of ergens op reis zijn gegaan en iets willen ontwikkelen, of over mensen die al een tijd bezig zijn met iets te ontwikkelen, maar die nood hebben aan wat meer theoretische achtergrond. Zij moeten een plaats hebben waar ze die krijgen. Vroeger bestond een dergelijke organisatie, namelijk Iteco. Dat was een vormingsorganisatie, die heel hoogdrempelig overkwam. De coöperanten die vertrokken, gingen daarheen voor hun opleiding. De federale subsidies voor die organisatie zijn destijds echter stopgezet, en uiteindelijk is er alleen nog sprake van een Franstalig aanbod. Er is niets voor Vlaamse vragen naar vorming.

Op het bestaande terrein van ngo's en vormingsinstellingen is er dus geen structureel vormingaanbod. Die vorming mag diepgaand zijn. Dan denk ik aan het ten gronde bekijken van wat ontwikkelingssamenwerking vandaag inhoudt en hoe het in de wereld zit. Tegelijk zou het ook interessant zijn dat er een laagdrempelig vormingsaanbod op maat zou komen, bijvoorbeeld door een paar modules van enkele weekends of één weekend, waar kan worden ingegaan op interculturele vorming, projectmanagement enzovoort. De vierdepijlerinitiatieven zouden zich dan vrijwillig kunnen inschrijven voor een dergelijke vorming. De subsidies waarover ik het daarnet had, zouden net naar die vormingsactor moeten gaan. Mij is het eigenlijk om het even wie dat dan is. Of het nu een hogeschool is die dat ontwikkelt, of een nieuwe vzw, een ngo, een groep van ngo's, of de koepel, mij is het om het even. Ik ben echter wat bekommerd over wat ik u heb horen zeggen. Ik vind het niet de taak van de overheid om dat vormingaanbod te gaan ontwikkelen. Volgens mij is het niet het Vlaams Agentschap Internationale Samenwerking dat dit aanbod moet doen. Ook hier moet het vrije initiatief worden gestimuleerd. De expertise bevindt zich ook vooral bij het middenveld, de scholen en de instellingen. Daarom stel ik voor niet die concrete initiatieven apart te subsidiëren, maar vooral diegenen die een vormingsaanbod op maat willen ontwikkelen. Die subsidie moet er komen. Dat kan niet anders. Anders zou het inschrijvingsgeld voor die vorming te hoog zijn en zou niemand zich inschrijven.

Een andere vraag vanuit het vierdepijlerveld is de vraag naar praktische ondersteuning. Dat is dan de helpdesk die de heer Loones vermeldde en die bijvoorbeeld moet antwoorden op de vraag hoe containers kost-efficiënt moeten worden verscheept. Ik denk dat dat er wel vanzelf zal komen. Ik heb de indruk dat de ngo's wakker geschoten zijn, wellicht ook als resultaat van het gevoerde onderzoek en de conferentie die heeft plaatsgevonden. Jammer genoeg waren ze daarop zelf niet uitgenodigd. Hier werd een beetje een kans gemist om tot een dialoog te komen. Ik hoor dat 11.11.11 een aantal mensen wil samenbrengen om te bekijken hoe de ngo-wereld een aanbod kan creëren. Die praktische zaken kosten op zich niet zoveel. Zo kan er via een website een soort informatie- en hulplijn worden ontwikkeld. Ik vermoed dat de overheid ook daar niet echt een meerwaarde kan hebben.

Mijnheer de minister, bent u het ermee eens dat er in een aanbod moet worden voorzien, maar dan niet door de overheid, die immers niet beschikt over die expertise? Het middenveld heeft die expertise wel. Er zou sprake kunnen zijn van een oproep tot verenigingen, waarbij u dan zegt dat de Vlaamse overheid op termijn in een kleine stimulans kan voorzien via ontwikkelingssamenwerking, en dat al dan niet vanuit ontwikkelingseducatie. Wilt u dat een kans geven? Ik hoop dat

ik hiermee mijn voorstel wat heb verduidelijkt, want ik denk dat het wat verwarrend was.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister, ik geloof dat de discussie en de voorstellen van collega Poleyn duidelijk maken dat we in een kaderdecreet iets moeten zeggen over de vierde pijler. Niet om die in te perken, maar om de benadering vanuit de overheid te bepalen. Ik heb de indruk dat er verschillende visies zijn. Doe je dat via ontwikkelingseducatie, een helpdesk bij je agent-schap, via aparte initiatieven of zeg je eenvoudigweg "Trek je plan"? Dat is een belangrijke vraag.

Daarnaast moet het vrije initiatief gesteund worden. Er wordt ook verwezen naar provincies, maar geldt dat nog als vierde pijler? We moeten een onderscheid maken. Ik ga niet zeggen wat mensen met hun eigen geld moeten doen. Ik hoop dat ze er goede dingen mee doen. Eventueel moeten we zeggen wat ze er niet mogen mee doen. Over efficiëntie moeten we niet discussiëren. Maar als het gaat over belastingsgeld, vanuit de Vlaamse overheid, de federale overheid, de provincies of de gemeenten, hebben we wel de plicht om te zeggen dat een en ander gecoördineerd moet verlopen. Dan moeten we wel over visie en efficiëntie waken.

We moeten er ook over waken dat we het begrip 'geld voor ontwikkelingssamenwerking' niet vervuilen. Ik ben blij dat u in uw benadering zelf die nuance aanbrengt. Contacten tussen mensen van hier en mensen in het buitenland zijn soms 'persoonlijkheidsontwikkeling' en hebben op zich niets met ontwikkelingssamenwerking te maken. Laat ons die budgetten dan ook niet als ontwikkelingssamenwerking beschouwen.

Om nog even terug te komen op het kaderdecreet: we hebben hoe dan ook een visie nodig, los van welke bevoegdheden we zullen hebben in de toekomst. Er moet een duidelijke, algemene benadering bestaan.

Mevrouw Sabine Poleyn: Waarom heb ik over Extra Time gesproken? Het is gewoon internationaal jeugdwerk, maar in praktijk blijken bijna alle jongeren naar het Zuiden te trekken en bezig te zijn met ontwikkelingssamenwerking. Daarom ben ik blij dat ik u hoor zeggen dat u contact zult opnemen met minister Ancaux en bekijken of het beleid op elkaar kan worden afgestemd.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw Poleyn, ik ga niet ingaan op uw concrete vraag hoe we het nu gaan aanpakken. Persoonlijk denk ik dat het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking een grote rol moet spelen. Als je als overheid toch iets moet doen, ben ik er voorstander van het ook zelf te doen. Maar dat sluit de samenwerking met ondermeer ngo's niet uit.

Het is nog te vroeg om ons op iets vast te pinnen. We moeten het beleid nog uitdenken. Er zijn veel interessante suggesties gedaan. Mijnheer Tavernier, wat we in het kaderdecreet zullen bespreken, zullen we daar doen. Collega Smet heeft daarover duidelijke taal gesproken. De basis is gelegd, de studie is gemaakt, het fenomeen is, voor zover dat kan, in kaart gebracht. De rest moet later worden uitgewerkt.

Ik ben het eens met bepaalde zaken die u zegt. Wat we hier doen, kan ook zonder decreet, maar het is nuttig om daarover na te denken en in dialoog te gaan. Als blijkt dat die jongeren hoofdzakelijk jeugdwerk doen in het licht van ontwikkelingssamenwerking, ga ik ervan uit dat er fondsen zijn om dat te subsidiëren. Daarover neem ik contact op met minister Ancaux.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het toeristische onthaal in Vlaanderen in het algemeen en de visibiliteit van Vlaanderen op de luchthaven van Zaventem in het bijzonder

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, alle collega's, en zeker zij die het beleidsdomein Toerisme volgen, zullen volledig onderschrijven wat in deze commissie al verschillende malen is gezegd, namelijk dat de toeristische sector de laatste jaren een van de sterkst groeiende sectoren van onze Vlaamse economie blijkt te zijn. Met de toename van de vrije tijd en de grotere verplaatsingsmogelijkheden kunnen het toerisme en zijn sociale en economische impact alleen maar groeien. Toerisme heeft nu reeds een belangrijke economische impact in Vlaanderen en is een stabiele sector waarvan de activiteiten weinig of niet delocaliseerbaar zijn.

Belangrijk in het toerisme is de promotie van Vlaanderen als toeristische regio, zowel in binnen- als buitenland. Vooral voor de promotie van Vlaanderen bij buitenlandse toeristen vormen de toegangspoorten een belangrijke factor waarvan uiteraard de luchthaven in Zaventem de belangrijkste is, naast andere luchthavens, zeehavens en stations.

Het is de bedoeling om de toeristische sector te doen groeien in Vlaanderen. Het moet onze bedoeling zijn om zoveel mogelijk toeristen naar Vlaanderen te lokken. Brochures, promotiecampagnes en het verkennen van verre en nieuwe markten moeten daarvoor zorgen.

We hebben daar de afgelopen drie jaar al uitgebreid over gesproken in deze commissie.

Naast de promotie in het buitenland, is het ook belangrijk om het verblijf van buitenlandse toeristen in Vlaanderen zo aangenaam mogelijk te maken. Het al dan niet geslaagde onthaal van deze toeristen kan hierbij van cruciaal belang zijn. Sommige collega's hebben al verschillende initiatieven genomen omtrent de problematiek van het toeristische onthaal in Vlaanderen, maar wanneer ook de nieuwe baas van Toerisme Vlaanderen, mevrouw Verdyck, hetzelfde stelt, blijkt dat we de afgelopen drie jaar op het juiste spoor zaten. Zij zegt in de publicatie van Horeca-Vlaanderen in een interview met haar over het toeristische onthaal in Vlaanderen: "Ik denk dat dat een van de gevoelige punten is die we nog sterk kunnen verbeteren. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de buitenlander zo vlot en zo snel mogelijk terechtkomt op de plaats waar hij moet zijn? Dat is niet alleen een kwestie van signalisatie, maar ook van aanwezigheid. Neem nu Zaventem. Is de buitenlandse toerist niet wat aan zijn lot overgelaten als hij van het vliegtuig stapt? Er is zeker nood aan een sterkere visibiliteit van Vlaanderen in de luchthaven." Wanneer we toeristen op een degelijke manier onthalen, zal dit een impact hebben op het boeken van een volgende reis door buitenlandse toeristen.

Zoals ik al zei, hebben we tijdens de voorbije drie jaar verschillende malen gedebatteerd over de problematiek van het toeristische onthaal en zijn er diverse parlementaire initiatieven genomen. Ook bij de bespreking van de beleidsnota 2004-2009 en van de beleidsbrieven kwam dit meermaals aan bod. Wat de meest recente initiatieven betreft, verwijst ik naar de vraag om uitleg op 11 oktober 2005 van de heer Verstreken en naar een vraag om uitleg van mezelf op 21 maart 2006. Blijkbaar is er nog steeds een probleem met het toeristische onthaal in Vlaanderen, want op het terrein is er tot op heden nog niet veel van te merken, zeker inzake de visibiliteit van Vlaanderen in Zaventem en andere toegangspoorten.

Mijnheer de minister, onderschrijft u de visie van de nieuwe baas van Toerisme Vlaanderen? Waar situeren zich de knelpunten in het toeristische onthaal in Vlaanderen? Wordt er in het beleid te weinig aandacht besteed aan het toeristische onthaal in Vlaanderen? Welke initiatieven hebt u genomen om het toeristische onthaal in Vlaanderen te verbeteren? Welke plannen staan er nog in de steigers?

Ik veronderstel dat, wat deze vragen betreft, u ongetwijfeld, zoals u al verschillende malen hebt gedaan in het verleden, ook in oktober 2005, maart 2005 en bij de bespreking van de beleidsnota 2004-2009, zult verwijzen naar de oprichting van de werkgroep Toeristisch Onthaal binnen Toerisme Vlaanderen. U hebt gezegd dat er wel degelijk gewerkt werd in deze werkgroep, en ik erken dat dat ongetwijfeld het geval is. Twee of drie jaar

na de oprichting wordt het echter stilaan tijd dat de werkgroep kan worden afgerond en dat er concrete resultaten worden naar voren geschoven op grond waarvan u de nodige initiatieven kunt nemen.

Hoe zit het nu met de reeds lang aangekondigde initiatieven inzake de visibiliteit van Vlaanderen in Zaventem en de andere toegangspoorten? U zult ongetwijfeld zeggen dat Zaventem en de andere toegangspoorten allemaal passen in een omvattende visie op het toeristische onthaal in Vlaanderen. De collega's die hier al enkele jaren zitten, weten dat de problematiek van de visibiliteit op de luchthaven van Zaventem een oud dossier is. Toch moeten we eindelijk een beslissing nemen. U hebt al verschillende keren aangekondigd dat u zou laten onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om die visibiliteit te verhogen. Wat betreft het installeren van een desk office zijn er beperkte budgettaire middelen. U hebt gezegd dat u eventueel zou onderzoeken of een elektronische infozuil kan worden geplant. Misschien kan het probleem van de budgettaire beperkingen worden opgelost door te zorgen voor een samenwerking met de privésector.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de voorzitter, we zijn allemaal in blijde verwachting van een betere kennismaking met mevrouw Verdyck, die nu geleidelijk aan naar buiten begint te treden. Ik heb in het, overigens voortreffelijke, magazine Horeca het mooie interview gelezen. Het geeft me zin haar te ontmoeten en we zullen daar binnenkort ook de gelegenheid toe hebben. Mevrouw Verdyck zegt dat ze in de eerste plaats nog aan het studeren is en kennis maakt met de sector, hoewel ze Toerisme Vlaanderen kent. Ze komt uit de administratie Cultuur en had daar al banden met het toeristisch gebeuren. Het heeft me verwonderd dat ze op het specifieke punt van Zaventem tamelijk duidelijk was. Ze zegt: "Het is niet alleen een kwestie van signalisatie maar ook van aanwezigheid. Neem nu Zaventem. Is de buitenlandse toerist niet wat aan zijn lot overgelaten?"

Ik was ook altijd die overtuiging toegedaan. In een vorige periode heb ik minister Landuyt daar een paar keer over aangesproken. Hij ging daarmee akkoord, maar de vraag is afgeketst op de houding van Toerisme Vlaanderen, waar men nu eenmaal zit met budgettaire beperkingen en de ingezette middelen moet meten aan hun efficiëntie. De houding van Toerisme Vlaanderen is altijd geweest dat men daar specifiek geen personeel wilde inzetten, maar wel andere middelen. We herinneren ons de prachtige paardenvisser die er zeer lang heeft gehangen, en die de ambassadeur van het Vlaamse toerisme was. Dat verheugde me natuurlijk.

Er is nooit een kantoor geweest, terwijl Wallonie-Bruxelles er wel een toeristisch kantoor heeft. Ik kan

het ook niet helpen dat het mij telkens stoort als ik daar voorbij kom. Dat is meer een gevoelsgeladen benadering dan een overweging van toerisme-efficiëntie. Ik zou Vlaanderen graag overal geafficheerd zien en zeker als ik mijn land binnenkom, dat is nogal duidelijk. Als ik dan alleen de lieve broeders zie, die wél afficheren... Vanuit mijn gerichtheid en gevoel wil ik dat wie hier in Zaventem aankomt, weet dat hij in Vlaanderen is.

Toen ik hoorde van de studies van Toerisme Vlaanderen, heb ik dat bezwaar wat opzijgeschoven. De studies maakten duidelijk dat onze middelen beter kunnen worden ingezet, bijvoorbeeld in het prachtige kantoor in Brussel. Dat is goed want wie in Zaventem aankomt, gaat naar Brussel of naar ergens anders, en blijft natuurlijk niet op de luchthaven. Het is juist dat men niet daar de verwijzingsfunctie moet inrichten. Wie daar aankomt, wil zo vlug mogelijk met zijn koffer naar zijn bestemming en zal op de luchthaven geen toeristisch kantoor bezoeken. Ik heb er geen enkel bezwaar tegen dat dit standpunt verandert. Ik zie het meer als een aanwezigheid van Vlaanderen dan als een toeristische representatie. Als mevrouw Verdyck op dat vlak het standpunt van Toerisme Vlaanderen verandert, steun ik dat volledig. Maar het is meer een politieke dan een toeristisch-economische houding. We wachten met belangstelling af. Het zal waarschijnlijk van hen afhangen of zij dat standpunt kunnen hard maken, eens de studieronde is afgerond. Daar laat ik mij nu voorlopig niet over uit.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik verwijs graag naar mijn vorige tussenkomsten hierover in deze commissie. De situatie is een beetje veranderd. Vroeger landden vooral zakenlui en medewerkers van de Europese Unie in Zaventem. Zij hebben die toeristische informatie niet nodig. Tegenwoordig landen hier ook steeds meer goedkope luchtvaartmaatschappijen. Die mensen kopen heel vaak lastminutetickets, springen op het vliegtuig en komen hier aan zonder een hotel te hebben. En waar men voor Wallonië wel hotels kan boeken, kan dat niet voor Vlaanderen.

Ik heb alle begrip voor de financiële situatie. Het is duur. Maar ik heb daar nog altijd veel bedenkingen bij. Kan er niet worden onderhandeld met BIAC? BIAC en de luchthaven worden toch ook met belastinggeld van de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd? Kan er in ruil geen deal worden gesloten voor een klein uithangbord, of voor al is het maar één simpele computer waarop men even kan tokkelen om een hotelkamer te boeken of informatie op te vragen over een aantal dingen? Dat moet toch mogelijk zijn.

Als ik zelf ergens anders kom, heb ik meestal vooraf geboekt, maar heel vaak boek ik ter plekke op de luchthaven of vraag ik er informatie op over optredens of

musea die ik kan bezoeken. Volgens mij zijn wij de enige luchthaven ter wereld waar dat niet kan.

Ik ben blij met de reactie van het nieuwe hoofd van Toerisme Vlaanderen. Ik zou haar graag eens ontmoeten en met haar eens van gedachten wisselen. Maar ik wil hoe dan ook toch een kleine voorziening, zodanig dat toeristen met bestemming Vlaanderen op de luchthaven niet in de kou blijven staan.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Johan Roegiers: Ik begrijp de zorg van de collega's. Het onderwerp is hier al vaak aan bod gekomen. We moeten pleiten voor meer rationeel denken in plaats van emotioneel denken. Dat geldt ook voor mevrouw Verdyck. Ik begrijp dat de ene collega al wat meer dan de andere pleit voor grote affiches van Vlaanderen in de luchthaven van Zaventem, of voor een onthaaldesk. Ik kan daar begrip voor opbrengen. Alleen kost dit allicht ontzettend veel geld. We kunnen ons beter baseren op toeristenstromen. De mensen komen hier aan, waar gaan ze naartoe? Kunnen we onze middelen niet beter inzetten nog voor ze naar Zaventem komen? Heel wat mensen boeken via internet. We laten kansen liggen om Vlaanderen veel meer dan vandaag op het internet te promoten. De mogelijkheden zijn legio. Als je online een ticket boekt naar Zaventem, moet je ervoor zorgen dat je pop-ups en banners over Vlaanderen op die website krijgt, die je tonen wat er te zien is en waar je kunt verblijven. Ik vraag me af of er voor de luchthaven geen betere investeringen mogelijk zijn dan wat mevrouw Verdyck en een aantal collega's bepleiten.

Samengevat: vooral rationaliteit, gebaseerd op cijfers en studies, en een beetje minder emotionaliteit.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, ik ben het zowel eens met diegenen die aandacht vragen voor het onthaal als met diegenen met de rationele benadering. Je moet altijd afwegingen maken. Onthaal is belangrijk, ik kom daar straks op terug. De hele cyclus van het onthaal is belangrijk. Wat we daaraan kunnen verbeteren, moeten we zeker verbeteren.

Andere inspanningen zijn even belangrijk. Ik wil er toch even op wijzen dat we het voorbije jaar een stijging van internationale aankomsten in onze kunststeden hadden van 4 tot 5 percent. Het aantal overnachtingen stijgt, voor het eerst, met 4 percent. We hadden de moeilijkheid dat er wel meer toeristen waren, maar minder overnachtingen. We gaan goed vooruit. Heel veel elementen dragen daartoe bij. Een ervan is het onthaalbeleid, dat over meer gaat dan de plaats van aankomst in de luchthaven. Het gaat om een geïnte-

greerde ketting, die begint bij het allereerste contact, via het internet of een buitenlandkantoor of een brochure of op welke manier ook.

We hebben het daarover al een paar keer gehad. Een van de elementen is de financiële afweging. Het permanente adverteren met een van die panelen op de luchthaven zou ongeveer 200.000 euro kosten. Dat is, zoals ik hier al heb gezegd, ongeveer de kostprijs van de werking van één buitenlandkantoor, bijvoorbeeld in Milaan. Je moet dat afwegen: ga je werken op een nieuwe markt of ga je, mijnheer Loones, gevoelsmatig investeren? Het steekt velen onder ons natuurlijk een beetje. Maar we moeten die zaken, en zeker de kostprijs, afwegen.

Ik heb van meet af aan heel veel belang gehecht aan het onthaalbeleid. Mevrouw Verdyck is pas op 1 februari 2007 gestart. Ik neem aan dat er nog wel gelegenheid zal zijn om contact met haar te hebben. Zij moest toch eerst haar 'honderd dagen' krijgen. Ik was blij dat ze in een van haar eerste interviews uiting gaf aan een van mijn zorgen, het toeristische onthaal. Ik sta achter haar visie, zoals ze die heeft vertolkt.

U weet dat ik aan Toerisme Vlaanderen de opdracht heb gegeven om hieromtrent voorstellen uit te werken. Ik heb een eerste advies gekregen van Toerisme Vlaanderen. Het handelt over de professionalisering van het toeristische onthaal. Op basis daarvan zal ik een beleid uitwerken. Ik heb Toerisme Vlaanderen ook opdracht gegeven om over te gaan tot de implementatie. We zullen bij het beleid rekening houden met de beschikbare middelen. Die opdracht zal mee opgenomen worden in de beheersovereenkomst met het agentschap. Die beheersovereenkomst zal ik binnenkort kunnen voorleggen aan de regering, en daarna hier aan het parlement. Zo hoort dat, mijnheer de voorzitter, met beheersovereenkomsten. Ik zal daarover uiteraard verder kunnen communiceren in de beleidsbrief.

Ik heb voor wat het toeristische onthaal betreft, een aantal nieuwe accenten gelegd. Ik zei het hier al: ik heb vastgesteld dat Vlaanderen bijvoorbeeld in de spoorstations niet aanwezig is met onthaal. Ik heb daarover gesproken met de heer Descheemaeker van Infrabel. We zullen ook daar vorm aan geven. We moeten het onthaal in een zo breed mogelijk perspectief zien: in de stations, langs de invalswegen, in de toeristische infokantoren – waar de bezoekers vaak voor het eerst in contact komt met de bestemming Vlaanderen – maar ook in de luchthaven.

Ik heb daarover diverse contacten gelegd, gesprekken gevoerd, afspraken gemaakt. Ik heb gesproken met de heer Van den Bossche van BIAC, met de heer Descheemaeker van Infrabel. Het is de bedoeling om in een heel breed perspectief werk te maken van dat onthaal. Niet het minst in onze hoofdstad. Ik kom daar later op terug want daar zijn we reeds heel ver gevorderd.

Ik wil een heel project toeristisch onthaal op de rails zetten. Toerisme Vlaanderen heeft de opdracht gekregen om een totaalvisie te ontwikkelen en te implementeren. Het gaat om de volledige reiscyclus: het allereerste contact, de allereerste toets op je computerklavier naar bestemming Vlaanderen moet klant- en gebruiksvriendelijk en uitnodigend zijn. Het gaat om de hele cyclus, vanaf de voorbereidingsfase tot en met de terugkomst. Daarvoor moeten we op alle mogelijke dragers en materiële vormen een beroep doen.

We moeten economische maar ook duurzame doelstellingen beogen. We moeten oog hebben voor het beslissingsproces, voor het boekingsgedrag – meer en meer op internet –, voor het herhaalbezoek en voor de subjectieve beleving, die we moeten beïnvloeden en stimuleren. We moeten komen tot een samenwerking op het vlak van onthaal, informatie, communicatie en samenwerking met de private partners en met de diverse overheden: de lokale en de provinciale overheden.

Ik zei al dat ik een advies heb gekregen. Dat moet nu worden uitgewerkt. Het komt er op neer dat er twee lijnen worden getrokken: een voor het internationaal toeristisch Vlaanderen en een voor het regionaal toeristisch Vlaanderen. We zullen die twee sporen uitwerken.

Welke initiatieven zijn er al genomen? Ik heb aan Toerisme Vlaanderen gevraagd om die visienota, dat advies te ontwikkelen. Daarnaast heb ik de voorbije jaren ongeveer 10 miljoen euro geïnvesteerd in diverse onthaalkantoren: de In&Uit's, de regionale kantoren, de lokale kantoren, de thematische bezoekerscentra enzovoort. Daar zijn al heel veel centen naartoe gegaan, en ze renderen ook. In&Uit werkt op dit ogenblik in Brugge, Oostende, Mechelen, Leuven en Hasselt. Daar komen toerisme en cultuur telkens samen. Dat biedt een heel grote meerwaarde op het vlak van boekingen, het bestellen van tickets enzovoort.

Nu zullen we dus nieuwe lijnen uitzetten aan de hand van wat de werkgroep mij adviseert.

De eerste lijn is de internationale lijn. Daar zullen een aantal zaken vorm krijgen in het licht van de onthaalpolitiek die we zullen voeren. Dat zal kunnen door de uitbouw van een sterk netwerk van 'topinfokantoren' in Brugge, Brussel, Antwerpen, Gent, Oostende, Mechelen en Leuven. Het gaat dan telkens om een toeristisch onthaal met een heel herkenbare, overal terugkerende look en feel. Die topinfokantoren verzorgen een specifiek onthaal. Naast de eigen stad wordt ook de bestemming Vlaanderen gepromoot. Dat geeft natuurlijk aanleiding tot bezoeken aan de historische steden en kunststeden, elk met hun producten en aanbod.

Naast dat internationaal gerichte kantorennetwerk wil ik op een geïntegreerde manier op luchthavens, in

treinstations en in tankstations langs de autosnelwegen ook vorm geven aan dat internationale onthaal. Daar komen mensen vaak voor het eerst op Vlaamse bodem of hebben er voor het eerst contact met ons. Daarvoor moet, samen met de beheerders van de spoorinfrastructuur en luchthavens, en met de uitbaters van de tankstations, een actieplan worden uitgewerkt.

De derde lijn is van heel veel belang voor het virtuele onthaal. Meer en meer wordt er op internet geboekt. We moeten ervoor zorgen dat diegenen die op internet naar Vlaanderen zoeken, via allerlei invalshoeken in contact komen met het toeristische Vlaanderen. Ik heb aan Toerisme Vlaanderen gevraagd om op dat vlak een dynamisch kenniscentrum te worden en een aantal ontwikkelingen en knowhow te leveren. We gaan op 7 juli op de Grasmarkt in Brussel het toeristische onthaalkantoor openen. Het is mijn bedoeling om er heel sterk op in te zetten en om in hartje Brussel een heel sterk kantoor te hebben dat alle internationale bezoekers en alle Vlamingen ontvangt, te woord staat en informatie geeft over alle mogelijke bestemmingen. Maar het heeft ook de opdracht meegekregen om met de modernste digitale en interactieve technieken te werken. Het gaat proefdraaien voor 7 juli. Het is ook de bedoeling om van daaruit verbindingen te maken met bijvoorbeeld de luchthaven, de spoorstations en eventuele andere plaatsen, zodat de toerist op digitale wijze over heel wat informatie kan beschikken. Dat kantoor zal een soort verdeelfunctie hebben die de specifieke onthaal- en informatiefunctie van Brussel zelf overstijgt.

Er wordt een sterk regionaal netwerk van toeristisch-recreatieve infokantoren vooropgesteld waarbij uitgegaan wordt van twee erkenningscriteria: A-kantoren die de regionale toegangspoorten vormen, en de B-kantoren die het netwerk ondersteunen op toeristische knooppunten.

Een ander punt is de bewegwijzering, maar dat is een federale bevoegdheid. Ik heb al een paar keer contact gezocht met de federale minister van Mobiliteit. Tot nu toe heb ik nog geen antwoord gekregen. Naar mijn aanvoelen kan er in de bewegwijzering nog heel wat verbeterd worden, maar ook op andere terreinen zoals voor wandelaars en fietsers.

Ik kom concreet tot Zaventem. Ik zei al dat we zwaar geïnvesteerd hebben in het kantoor in hartje Brussel. Het zal heel modern zijn en klantvriendelijk. Het ligt heel centraal. Van daaruit zouden we bestemmingsinformatie moeten kunnen geven op diverse plaatsen, bijvoorbeeld in connectie met de luchthaven. Maar ik wil ook in het buitenland de informatie over Vlaanderen versterken bijvoorbeeld via de Thalys- en de Eurostarnetwerken. Zo kan de toerist of de zakenreiziger in die stations, via internet belangrijke informatie krijgen. Antennepunten in de luchthavens van de lowcostcarriers buiten Vlaanderen zouden kunnen bijdragen tot een grotere visibili-

teit. Ik laat het meenemen in het actieplan, zonder dat er nu beslissingen zijn. We zullen die moeten afwegen tegenover de beschikbare budgettaire middelen. Ik heb aan het agentschap de opdracht gegeven om prioriteit te geven aan het onthaal van internationale en nationale bezoekers op de luchthaven in Zaventem en in de treinstations van de kunststeden. Ik denk dat we meer en meer op die treinstations moeten inzetten. Zeker binnen Europa zal de hst een belangrijkere rol spelen en een belangrijk transportmiddel naar Vlaanderen zijn. Daar moeten we dus ook in investeren en zorgen voor onthaal. Heel binnenkort zal er in het station van Brugge trouwens een proefproject beginnen van een eerst onthaalkantoor voor toeristen. We zullen ook bekijken welke de digitale mogelijkheden zijn. Daaruit zullen we lering trekken om dit desgevallend toe te passen in andere stations.

Wat Zaventem betreft, zijn we al een tijd bezig. Ik heb u al gezegd wat de kostprijs is van een verwelkomings- of herkenbaarheidspaneel. Ik vind die prijs heel hoog in verhouding tot, bijvoorbeeld, de werking van een buitenlandkantoor. Dit stemt ongeveer overeen met de totale kostprijs van onze werking in Italië. We hebben echter wel gepraat over mogelijkheden om dat digitaal te doen. Ik heb erover gepraat met de heer Van den Bossche. Daarvoor moeten we eerst investeren. Dat is een hele technologie, met software geschreven op maat van Toerisme Vlaanderen. Op de Grasmarkt zullen we beschikken over het allermooiste op dat vlak. Het was mijn bedoeling te bekijken of we van daaruit kunnen werken met een soort virtueel onthaal in Zaventem. Uit de jongste gesprekken tussen de luchthaven en Toerisme Vlaanderen is nu gebleken dat de luchthaven zelf zou willen investeren in een onthaalkantoor, waarin wij dan zouden kunnen participeren. Dat is een nieuw voorstel. Zij zouden dat kantoor dan gaan bemannen. Het kost ontzettend veel om daar mensen voltijds aanwezig te laten zijn, dag en nacht, of allesszins overdag gedurende een lange tijd, en ook in de weekends. Toerisme Vlaanderen is bereid om daaraan mee te werken.

Ondertussen zijn er akkoorden afgesloten tussen Toerisme Vlaanderen en Brussels Airport, die bepalen dat de luchthaven via haar kanalen promotie gaat maken voor Vlaanderen als bestemming. Dat zal gebeuren op de website van Brussels Airport. Er is een proefproject gaande met aandacht voor Vlaanderen op de schermen aan de afhaalbanden van de bagage bij de Hainanvluchten. Ik weet niet of iemand dat al heeft kunnen zien. Zelf heb ik het niet gezien. Ook in samenwerking met Brussels Airport, en met OPT, zal er een film worden gemaakt over de luchthaven en de bestemmingen Vlaanderen en Wallonië. De film zal 4 minuten duren en worden getoond op de luchthaven. Het is ook mijn bedoeling de film te laten vertonen op vluchten hierheen, zoals we dat ook zien in andere landen. Zo kun-

nen mensen die hierheen vliegen, al op het vliegtuig bepaalde informatie krijgen.

Er zijn ook gesprekken begonnen voor het verwezenlijken van een museum Brussels Airport op de luchthaven. Dat is geïnspireerd op het Rijksmuseum op Schiphol. De partijen wat dat betreft, zijn momenteel Brussels Airport, Toerisme Vlaanderen, PSK en de Vlaamse Kunstcollectie. Vooral financieel is dat een initiatief van Brussels Airport om het imago van de luchthaven te versterken en er een cultureeltoeristische toets aan te geven. Wij willen daaraan meewerken, om de bestemming Vlaanderen op die luchthaven ook mee te promoten en meer bekendheid te kunnen geven aan Vlaanderen.

Tot daar een overzicht van wat er gaande is. Voor Zaventem zijn er concrete afspraken gemaakt met Brussels Airport. Wat het nu zal worden voor het onthaal zelf, is momenteel nog niet helemaal duidelijk, daar Brussels Airport uiteindelijk zelf heeft geopteerd voor een bemand kantoor. Alleszins heb ik aan Toerisme Vlaanderen gevraagd om, vanuit ons nieuwe onthaalkantoor op de Grasmart, alle digitale verbindingen te maken, zodat er op de meest interactieve manier informatie kan worden verstrekt, niet alleen aan wie daar binnengaat, maar ook aan wie dat doet in andere kantoren die via internet met de Grasmart zijn verbonden.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. In het begin vreesde ik een beetje dat ik hetzelfde antwoord zou krijgen als bij vorige interpellaties of vragen. Ik heb echter de indruk dat u toch een paar nieuwe elementen hebt aangebracht. Blijkbaar heeft de werkgroep Toeristisch Onthaal eindelijk resultaten geboekt. Dat zou dan weer moeten uitmonden in een actieplan. We kunnen alleen maar hopen dat het actieplan zo snel mogelijk zal worden geïmplementeerd.

Mijn interpellatie handelde natuurlijk over meer dan alleen maar de zichtbaarheid van Vlaanderen. U hebt zelf gewezen op het groeiende belang van de grote stations. U hebt een paar initiatieven aangekondigd. Ik heb de indruk dat er toch wat beweging in de zaak komt, wat natuurlijk niet betekent dat alles perfect is, want veel van de initiatieven bevinden zich nog in hun aankondigingsfase. Het zal aan de parlementsleden die dit dossier volgen zijn, om hierover opnieuw vragen te stellen bij volgende gelegenheden.

Naar aanleiding van mijn derde vraag over de zichtbaarheid hebt u gezegd dat er minstens onderhandelingen gaande zijn met Brussels Airport over het participeren van Toerisme Vlaanderen in een door Brussels Airport bemand kantoor. Wat gebeurt er als dit niet doorgaat? Ik had ook gevraagd in welke mate het eventueel mogelijk

zou zijn om, met het oog op de budgettaire beperkingen, over te gaan tot een samenwerking met de privésector. Of vindt u dat dit momenteel niet aan de orde is en mikt u veeleer op de onderhandelingen met Brussels Airport?

Is er ook sprake van een elektronische infozuil in stations of zeehavens, of zal dit zich veeleer beperken tot toeristisch onthaal in Brussel?

De voorzitter: De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitvoerige antwoord. We willen allemaal dat de zichtbaarheid op de juiste wijze kan worden versterkt. De heer Roegiers zei al dat dit wat emotioneel, maar ook rationeel moet gebeuren.

De tarieven die u aanhaalde, zijn natuurlijk erg hoog. Over hoeveel geld ging het?

Minister Geert Bourgeois: 200.000 euro.

De heer Luc Van den Brande: We hebben dit 3 à 4 jaar wel gedaan, maar ik denk dat het tarief toen iets lager was. U hebt een aantal erg nuttige initiatieven en contacten aangekondigd. Ik ben echter wel bezorgd over wat Toerisme Vlaanderen daarvoor moet betalen. Ik wil de analogie maken met de VRT. Het blijft mijn mening dat de openbare omroep, doordat die een dotatie krijgt, een aantal thematische programma's moet kunnen programmeren. Die moeten natuurlijk wel apolitiek en neutraal zijn. Ze mogen niet dienen om een minister of een partij te promoten. Ik maak me echter zorgen over de evolutie die inhoudt dat, wil men een bepaalde thematiek aangebracht zien, men daar steeds bijkomend voor moet betalen.

Diezelfde vraag kan ik stellen met betrekking tot onder meer Brussels Airport. Het gaat daar over het publieke domein, wie daar ook verantwoordelijk voor is, federaal of Vlaams. Ik vind het een kwalijke evolutie. Ik vind het niet meer dan normaal dat overal, in treinstations en luchthavens, wordt aangegeven wat de veelkleurigheid van dit land inhoudt. Dan zal de consument wel zijn keuze maken. Hij heeft dat waarschijnlijk al gedaan voor hij zijn reis boekte. Ik vind het prima dat er afspraken worden gemaakt. U bent daar echt een aantal belangrijke dingen aan het doen.

De vraag is wat daarvoor moet worden neergeteld. Als dat buiten proportie is, vind ik dat een principieel probleem met betrekking tot een aantal publieke, semi-publieke of andere overheidsinstellingen. Ik heb er geen enkel probleem mee dat men een gevoel van thuis wil creëren. Wie hier aankomt, mag weten dat de werkelijkheid in België veelkleurig is en dat er Vlamingen,

Franstaligen, Brusselaars en Duitstaligen zijn. Dat is gewoon de presentatie van een land. We hebben daar een specifieke opdracht te vervullen. In centraal georganiseerde of monoculturele landen is dat allemaal veel eenvoudiger. We hebben het gemerkt met de Franse presidentsverkiezingen: iedereen voelt zich Fransman. Maar is het logisch om daarvoor bakken geld te betalen, terwijl het eigenlijk een opdracht zou moeten zijn van deze publieke, semipublieke of nog anders georganiseerde instellingen?

Voor het overige, mijnheer de minister, mijn felicitaties omdat u een aantal initiatieven aan het nemen bent of al genomen hebt om de visibiliteit oordeelkundig en omvattend te versterken.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: De heer Van den Brande snijdt een heel interessant maatschappelijk punt aan. Ik heb mij dat bij mijn eerste contact ook afgevraagd. Toen is gebleken dat dat allemaal is uitbesteed aan een privé-concessionaris, die het monopolie heeft over de reclames die daar kunnen worden aangebracht.

U stelt het fundamentele probleem, en terecht, heel scherp: behoort het niet tot de

maatschappelijke opdracht van de Belgische spoorwegen en van onze luchthaven om mee in die promotie te voorzien, zodat de overheid daarvoor niet moet betalen? Ik heb goede informele contacten gehad met het spoor. Bij het proefproject werd nog niet over prijzen gesproken. Ik hoop dat daar regelingen kunnen worden getroffen die, wat ons betreft, klantvriendelijk zijn. In Zaventem heb ik in elk geval vastgesteld dat men er ons de publiciteit niet cadeau zal doen of er een symbolisch bedrag voor zal vragen. Voor wat het bemande kantoor betreft, is er het aanbod van BIAC om daarin te voorzien.

Het is een heel terechte opmerking met maatschappelijke draagwijdte, die op dit ogenblik federaal zou moeten worden opgelost. Het stoot mij tegen de borst dat de Vlaamse publieke overheid zware sommen moet neertellen om haar eigen visibiliteit in haar eigen luchthaven te realiseren.

Mijnheer Sintobin, ik heb heel hard gewerkt rond de materie die u met uw interpellatie aankaart. Ik heb dat beleidsmatig altijd goed onderbouwd. Een van de noodzakelijke uitgangspunten is het kantoor op de Grasmarkt. Wij huurden daar samen met Wallonië, met OPT. Wij moesten het zodanig regelen dat wij daar enige huurder konden worden. Dat heeft heel wat voeten in de aarde gehad. Wij hebben onderhandelingen moeten voeren met die eigenaar. Wij huren nu dat gebouw helemaal alleen met Toerisme Vlaanderen. Wij kunnen het nu helemaal verbouwen, de werken zijn volop bezig.

Het wordt, zegt men mij, een heel aantrekkelijk en modern onthaalkantoor. Het is heel belangrijk dat we dat doen in hartje Brussel. We moeten van daaruit de verbinding proberen te maken met bijvoorbeeld de luchthaven, waarmee we inderdaad al een aantal akkoorden hebben. Daar moeten nog andere zaken worden uitgeklaard. In mijn antwoord op de terechte opmerking van de heer Van den Brande heb ik daar toch al een paar zaken over gezegd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
